

at passe deres Skoler; det er igjen noget Andet. Viist er det derimod, at Ytringsfriheden her i Landet har en meget stor Rumleplads for Borgeme, for Embedsmænd og Bestillingsmænd og ganske særlikt for Skolelærere. Skolelærer Andersen er ikke sat i Rette for Noget, der vedrører hans Opfattelse af Ministeriet, Regjeringen eller visse politiske Betragtninger, men for at have brugt en Udtryksmaade om Kongen, om Suverænen, som Ministeriet har fundet upassende. Er dette et Indgreb i Ytringsfriheden, ja, saa negter jeg ikke, at der er flet Noget, som de Herrer kunne have Ret til at dable. Men dersom det maa erkjendes, at det skuldes af Alle, men fortrinsois af dem, der staa i offentlig Tjeneste, at de i deres Omtale af Suverænen beslitte sig paa sømmelige Udtryk, saa lader Ytringsfrihedens helige Ret sig ikke bringe ind her. Lærer Andersen har stillet sig ved mangehaande Valg og har som Benschens Kandidat faaet et stort Antal Stemmer; har Noget derfor krummet et Haar paa hans Hoved? Dersom Slikt var flet, kunde de Herrer være optraadte her med de hastente Toner, som de bruge; men naar det ikke er Tilfældet, naar der kun er Spørgsmaal om en vis Udtryksmaade om Suverænen, saa er det en vildeblende Overdrivelse at tale om Indgreb i Borgernes og særlikt i Embedsmændenes politiske Rettigheder eller Ytringsfriheder. Lige saa uberegtiget er det, naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har talt her, som om der ved denne Leilighed var anstillet Inquisition om private Breve. Det ærede Medlem førte et Sprog, som om vi stode over for et Forsøg paa at trænge sig ind i Brevhemmeligheden mellem Mand og Mand. (Berg: Ja!) Det er altsaa rigtigt opfattet? (Berg: Ja!). Hvad er der da, som berettiger til saa nærgaaende Besvørgninger? (Berg: Faktum!). Det Faktum, som bestaar i, at Lærer Andersen er i Forhøret bleven spurgt, om han har staaet i Korrespondance med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) — at han er bleven spurgt, om han har foranlediget det ærede Medlem til at optræde til hans Forsvar paa den Maade, som er flet. Er dette nogen Indtrængning i Brevhemmeligheden? Det ærede Medlem har jo selv offentlig erklæret, at han i sin bekjendte Artikel optraadte paa Skolelærer Andersens Vegne, og vilde forsvare ham imod Ministeren. Dette kunde Ministeren ikke lade gaa uændret hen. Hvorvel det er muligt for en Lærer her i Rigsdagen, som det nys flete, at træde op og sige, at han ikke lægger den mindste Vægt paa den Srettesættelse, som en Kollega af ham har faaet; at han betragter den som aldeles ikke eksisterende, saa skulde jeg kjende den nuværende Regjering og Kultusministeren daarlig, om de vilde taale; at en Lærer, efter at have faaet en Srettesættelse af sine Foresatte, traadte op derimod gjen-nem en Besuldmægtiget og førte et saadant Sprog,

som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har gjort i den Artikel, vi Alle kjende (Udførelse). Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har sagt, at han talte paa Skolelærer Andersens Vegne, og derfor blev det et fuldt berettiget Spørgsmaal til Andersen: „Bed-gaar Du, at Du har anmodet en Anden om at skrive saaledes paa Dine Vegne? Er han Din selvkalbede eller Din beskikkede Repræsentant?“ I første Tilfælde kan man ikke gjøre Skolelærer Andersen Noget, fordi En indblandet sig i Sagen og paa to Tusinde danske Skolelæreres Vegne træder op imod Ministeren. Men er han beskikket og kaldet Forsvarer, saa vilde det være nedbrydende for Disciplinen, om en Kultusminister tillod Slikt at passere, om han vilde tillade en Skolelærer, der har faaet en administrativ Srettesættelse, paa den Maade, ved Hjælp af en Andens Ben, at sætte sig op imod den Myndighed, der er ham foreskrevet. Denne Tale om, at Brevinquisition har fundet Sted, at man har krænkert Brevhemmeligheden, eller at Staten skulde bestjæfte sig med de mange private Breve, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds skriver imellem Aar og Dag, har intet andet Sted hjemme end i Dusket om at give denne i sig selv saa simple Sag en lidenskabelig Karakter, hvor igjennem det kan blive muligt igjen at sætte de Passioner i Bevægelse, som syntes at ville dulme, og at faae fremkaldt en Gjentagelse af de store politiske Storme, som der var noget Haab om at være kommen ud over.

Smidlertid vil jeg erkjende, at de Herrer have haat en ikke ringe Opfordring, ja en stor Opfordring til at tage sig af denne Sag. Der er to Grunde, som maa stemme dem særdeles til at gjøre deres Yderste for at værgø om Skolelærer Andersen og for at beskytte ham, selv om det skulde ske med Opoffrelse af Ret og Billighed til andre Sider. Den første Grund knytter sig dertil, at disse Ytringer ere faldne i et af de offentlige Møder, som nu mere og mere udvikle sig til at være de egentlig afgjørende Stadier i vort indre politiske Liv. De Herrer have stundom smigret sig med, at det politiske Lyngdepunkt ligger i Folkethinget, men det gjør det ikke; det politiske Lyngdepunkt er nu henlagt til en Mængde af Møder rundt omkring i Landet, snart her, snart der, snart besøgt af Selguder, snart af Haloguder, snart af dem, der flet intet Gubdommeligt have ved sig. Fra disse Møder, hvor Anden indblæses af dem, der nu staa i Spidsen for den hele Bevægelse, udgaar der en Stemmning, som saa igjen afpræger sig i den mindre Folkethingskreds, som danner Flerparten, i Kraft af denne Mand, i Kraft af denne Paavirkning bestemmes det, hvorledes hver enkelt Sag skal gaa for sig. Vi, der sidde her i Thinget, have intet Andet at bestille end at indregistrere de Beslutninger, der tages i Flerpartens særlige Kreds, som ikke er tilgængelig for Offentligheden. Vi